

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 11^η Φεβρουαρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα, Πρόεδρος-Εισηγήτρια, Ειρήνη Αψοκάρδου και Απόστολος Σιαπέρας Μέλη.

Για να εξετάσει την από 3.1.2019 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 7/4.01.2019 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής «ο προσφεύγων»), που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, οδός... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της «...» (εφεξής ο «αναθέτων φορέας»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. 181/21.12.2018 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα με την οποία ο προσφεύγων κηρύχθηκε έκπτωτος λόγω μη προσκόμισης ουσιώδους δικαιολογητικού κατακύρωσης (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την Προδικαστική Προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, να κριθεί αποδεκτή η προσφορά του και να κατακυρωθεί το έργο σε αυτόν.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής του προσφεύγοντος έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 249942060959 0226 0070, την από 3.1.2019 πληρωμή στην ALPHA BANK και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση

Αριθμός απόφασης: 223/2019

την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης, ήτοι 111.792,13 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή η ΔΕΥΑ ... ιδρύθηκε σε εφαρμογή του Ν.1069/1980 σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του οποίου, « οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για: α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β`, καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους». Ως εκ τούτου, η διαδικασία ανάθεσης διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ δυνάμει του άρθρου 222 παρ.2 σε συνδυασμό με το άρθρο 230 του Ν. 4412/2016.

3. Επειδή με την υπ' αριθμ. 4788/19.09.2017 Διακήρυξη ο αναθέτων φορέας προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων για την «Προμήθεια και Εγκατάσταση Υλικών για την Σύνδεση των Ηλεκτροπαραγωγών Ζευγών (H/Z) των Αντλιοστασίων Ευμοίρου και Κυψέλης και θέση σε λειτουργία αυτών-Προμήθεια και Εγκατάσταση Συστημάτων Αντιστάθμισης έργου Ισχύος στα Αντλιοστάσια Ευμοίρου, Κυψέλης και Δροσερού» (CPV: 31211310-4 Γενικός διακόπτης ρεύματος, 31321300-5 Καλώδια υψηλής τάσης, 31681000-3 Ηλεκτρολογικά εξαρτήματα, 31211320-7 Πλακέτες ασφαλειών, 31211100-9 Ηλεκτρικοί πίνακες, 72222200-9 Υπηρεσίες προγραμματισμού συστημάτων ή τεχνολογίας των πληροφοριών), προϋπολογισμού 111.792,13 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και με κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής.

Αριθμός απόφασης: 223/2019

4. Επειδή το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. 17PROC001965456/2017-09-19, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό 44698,1.

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 8 παρ. 2 του Π.Δ. 39/2017 και έχει κατατεθεί εμπροθέσμως στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 3.1.2019 σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 361 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μέσω της «επικοινωνίας» στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στις 28.12.2018.

7. Επειδή η ιδιότητα του προσφεύγοντος ως συμμετέχοντος στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης ο οποίος αποκλείστηκε από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, θεμελιώνει, το έννομο συμφέρον του για την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής με την οποία αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης, ως προς την απόρριψη της προσφοράς του. Περαιτέρω, ο προσφεύγων αιτείται να κατακυρωθεί το έργο σε αυτόν, ωστόσο το αίτημα αυτό απαραδέκτως προβάλλεται, καθώς η ΑΕΠΠ επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνει την παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 367 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (ΕΑ ΣτΕ 54/2018).

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 18/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η

Αριθμός απόφασης: 223/2019

αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή ο αναθέτων φορέας στις 7.01.2019 διαβίβασε στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τις απόψεις του επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360, του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή στον υπό κρίση διαγωνισμό έλαβαν μέρος τρεις οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων υποβάλλοντας την υπ' αριθμ. 77248 προσφορά του. Ακολούθως, με την υπ' αριθμ. 208/2017 απόφαση του αναθέτοντος φορέα εγκρίθηκε το Πρακτικό Ελέγχου Κατάθεσης Δικαιολογητικών Συμμετοχής και Βαθμολόγησης Τεχνικών Προσφορών (1^ο Πρακτικό) της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης. Δυνάμει της εν λόγω απόφασης έγιναν αποδεκτές οι προσφορές και των τριών (3) συμμετεχόντων. Κατά της ανωτέρω απόφασης ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 121/2018 απόφαση του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

12. Στη συνέχεια με την υπ' αριθμ. 36/2018 απόφαση του αναθέτοντος φορέα εγκρίθηκε το Πρακτικό Αποσφράγισης και Αξιολόγησης Οικονομικών Προσφορών (2ο Πρακτικό) της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης και αναδείχθηκε ο οικονομικός φορέας ... προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού, δεύτερη σε σειρά κατάταξης η εταιρεία ... και τρίτος μειοδότης ο προσφεύγων. Με την υπ' αριθμ. 45/2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης – Αποχέτευσης ...εγκρίθηκε το 3ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης, απορρίφθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα ... και αναδείχθηκε η εταιρεία ... προσωρινός ανάδοχος. Κατά της ως άνω απόφασης δεν ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή από κάποιον από τους διαγωνιζόμενους και, ως εκ τούτου, παρέμειναν στο διαγωνισμό δυο οικονομικοί φορείς ο προσφεύγων και η εταιρεία....

Αριθμός απόφασης: 223/2019

13. Επειδή, με την υπ' αριθμ. 72/2018 απόφαση του αναθέτοντος φορέα εγκρίθηκε το 4ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης και αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού στον οικονομικό φορέα .... Κατά της ανωτέρω απόφασης ασκήθηκε από τον προσφεύγοντα προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ, η οποία έγινε δεκτή με την υπ' αριθμ. 669/2018 απόφαση του 1ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ. Κατά της τελευταίας ασκήθηκε αίτηση αναστολής από τον οικονομικό φορέα ... ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Κομοτηνής η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. Ν50/2018 απόφασή του. Επομένως, ο προσφεύγων απέμεινε ο μοναδικός συμμετέχων στο διαγωνισμό.

14. Επειδή με την υπ' αριθμ. 149/2018 απόφαση του αναθέτοντος φορέα εγκρίθηκε το 5ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης και αναδείχθηκε ο προσφεύγων προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού. Εν συνεχεία, με την με αριθμ. πρωτ. 5250/5.11.2018 επιστολή της Επιτροπής Διαγωνισμού, κλήθηκε ο προσφεύγων να υποβάλει εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών τα προβλεπόμενα στον όρο 2.2.9.2 της διακήρυξης δικαιολογητικά κατακύρωσης.

15. Επειδή, με την με αριθμ. πρωτ. 5507/21.11.2018 επιστολή, η Επιτροπή Διαγωνισμού αιτήθηκε προς τον προσφεύγοντα τη συμπλήρωση των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με την εν λόγω επιστολή «η Επιτροπή Διαγωνισμού (Ε.Δ.) με το υπ' αριθμ. Νο1 Πρακτικό της, ενέκρινε τα δικαιολογητικά συμμετοχής της εταιρείας σας «RENEL» “ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΑΡΓΥΡΟΣ Ο.Ε.” σύμφωνα με το άρθρο 2.2 της διακήρυξης καθ' όσον εκπληρώνονται όλα τα σχετικά κριτήρια των παραγράφων 2.2.1. έως 2.2.8.. Συγκεκριμένα, για την παράγραφο 2.2.6. προσκομίσατε το από 23/10/2017 έγγραφο Δήλωσης Ειδικοτήτων, ψηφιακά υπογεγραμμένο, παρουσιάζοντας λίστα προσωπικού σχετικών ειδικοτήτων με τις υπό εκτέλεση εργασίες εγκατάστασης των υπό προμήθεια υλικών επισυνάπτοντας και τις σχετικές άδειες αυτών. Στα δικαιολογητικά κατακύρωσης που προσκομίσατε, βάση των άρθρων 2.2.9.2. της διακήρυξης, για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6. παρουσιάζεται έλλειψη σχετικών εγγράφων για την απόδειξη ότι οι τεχνικοί,

Αριθμός απόφασης: 223/2019

κύριοι: α. Άγγελος Κουντουργιάννης, Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάτης β. Γεώργιος Τερζίδης, Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάτης ανήκουν στο προσωπικό της εταιρείας σας. Επομένως, βάση του άρθρου 3.2. της διακήρυξης καλείστε να προσκομίσετε τα αναφερόμενα στοιχεία /έγγραφα εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση, μέσω του συστήματος, της παρούσας επιστολής».

16. Επειδή, προς απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 5570/21.11.2018 επιστολής της Επιτροπής Διαγωνισμού ο προσφεύγων ανήρτησε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού την από 21.11.2018 επιστολή του στην οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι «[...]το υπό κρίση έγγραφο (περί Δήλωσης ειδικοτήτων) εκ του περισσού υποβλήθηκε από την εταιρία μας ως δικαιολογητικό συμμετοχής (τονίζεται δε ότι το εν λόγω στοιχείο κατατέθηκε στο στάδιο υποβολής της προσφοράς μας και όλως εσφαλμένα το αντιμετωπίζετε ως δικαιολογητικό κατακύρωσης). Συνεπώς, όπως άλλωστε έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 121/2018, σκ. 19), ως αχρεωστήτως υποβληθέν δικαιολογητικό συμμετοχής το επίμαχο έγγραφο δεν δύναται να ληφθεί υπόψη και να έχει καμία έννομη συνέπεια σε οποιοδήποτε στάδιο του διαγωνισμού. Εξάλλου, από το σύνολο της κείμενης νομοθεσίας καθίσταται σαφές ότι ενόψει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη (ΕΑ του ΣτΕ 18, 19/2011, 3703/2010, 1616, 254/2008, ΑΕΠΠ 114/2017, 73-76-121/2018). Προς απόδειξη λοιπόν της απαίτησης της παρ. 2.2.6 της Διακήρυξης και της αλήθειας των δηλώσεών μας στο υποβληθέν ΤΕΥΔ (το οποίο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, μαζί με την Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής ήταν τα μόνα απαιτούμενα από την Διακήρυξη δικαιολογητικά συμμετοχής) στο στάδιο της κατακύρωσης πλέον, προσκομίσαμε τα εξής, σύμφωνα και με την παρ. 2.2.9.2, σημ. Β.4:

- Άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού του

...

- Βιογραφικό και ΥΔ δέσμευσης του εν λόγω επιβλέποντα μηχανικού
- Άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος του Ηλεκτρολόγου Εγκαταστάτη

του ... Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι, όπως αποδεικνύεται και στα νομιμοποιητικά έγγραφα τα οποία έχουν προσκομισθεί, τόσο ο... , όσο και ο Γεώργιος .... είναι ομόρρυθμα μέλη της (προσωπικής) εταιρίας «...»

17. Επειδή, με την προσβαλλόμενη απόφαση ο αναθέτων φορέας αποφάσισε την κήρυξη του προσφεύγοντος έκπτωτου λόγω έλλειψης προσκόμισης εντός της ταχθείσας προθεσμίας ουσιώδους δικαιολογητικού κατακύρωσης και συγκεκριμένα των δικαιολογητικών εγγράφων που αφορούν στο τεχνικό προσωπικό του και περιλαμβάνονται στη δήλωση ειδικοτήτων που τέθηκε υπόψη της Επιτροπής Διαγωνισμού δυνάμει της από 23.10.2017 αυτοτελούς δήλωσης του προσφεύγοντος.

18. Επειδή ο προσφεύγων, με το μοναδικό λόγο της προσφυγής του, αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης διότι εκδόθηκε κατά παράβαση των όρων 2.2.9.1, 2.2.9.2 Β4 και 2.4.3 της διακήρυξης.

19. Επειδή ο αναθέτων φορέας στις με αριθμ πρωτ. 38/7.1.2019 απόψεις του επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής αναφέρει αυτολεξεί ότι: «Σύμφωνα με την οικεία Διακήρυξη, καθ' ο μέρος αφορά το κριτήριο καταλληλότητας της παραγράφου 2.2.6 (Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα), απαιτούνται: α) κατάλληλο τεχνικό προσωπικό για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων και β) επίβλεψη και καθοδήγηση των εργασιών από Διπλωματούχο Ηλεκτρολόγο/Μηχανολόγο Μηχανικό ή Υπομηχανικό, ο οποίος και θα υπογράψει την εγκατάσταση. Για την απόδειξη όλων των ανωτέρω απαιτήσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.2 Β.5, ζητούνται α) Πίνακας Προσωπικού με τις σχετικές ειδικότητες και β) απόδειξη σχετικής δέσμευσης για τον Μηχανικό. Η απόδειξη της συνδρομής των κριτηρίων καταλληλότητας του κηρυχθέντος ως προσωρινού αναδόχου, ως γνωστόν, λαμβάνει χώρα, κατά το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, όπου ο προσωρινός ανάδοχος, κατόπιν πρόσκλησης από τον Αναθέτοντα Φορέα, καλείται να προσκομίσει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, όπως ρητώς αναφέρεται στην παράγραφο 3.2 εδάφιο α' της υπό κρίση Διακήρυξης. Εν προκειμένω, η προσωρινός ανάδοχος (ήδη προσφεύγουσα),

Αριθμός απόφασης: 223/2019

με την υπό ημερομηνία 23-10-2017 αυτοτελή δήλωσή της, δήλωσε τη λίστα του τεχνικού προσωπικού που θα αναλάβει την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων. Διευκρινίζεται ότι, η συγκεκριμένη δήλωση, συνιστά μονομερή δήλωση βουλήσεως απευθυντέα προς την αρμόδια Επιτροπή Διαγωνισμού και ως εκ τούτου παράγει τις έννομες συνέπειες που προβλέπονται από το νόμο. Η προσφεύγουσα με το υπό ημερομηνία 21-11-2018 απαντητικό έγγραφο της ισχυρίζεται ότι, εκ περισσού υπέβαλε την προρρηθείσα αυτοτελή δήλωση με τον τίτλο «Δήλωση Ειδικοτήτων», ως εκ τούτου, δεν είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει δικαιολογητικά για τη συγκεκριμένη δήλωση. Οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας εταιρείας, καθ' ο μέρος αφορούν στη μη προσκόμιση δικαιολογητικών για την απόδειξη της συνδρομής των κριτηρίων καταλληλότητας που σχετίζονται με το προσωπικό, το οποίο θα εκτελέσει τις απαιτούμενες εργασίες εγκατάστασης των υπό προμήθεια συστημάτων, είναι αβάσιμες και παρελκυστικές. Τούτο συνάγεται και από το γεγονός ότι, η προσωρινή ανάδοχος, όλως παραπλανητικώς επικαλείται το υπό στοιχείο 19 σκεπτικό της υπ' αριθ. 121/2018 απόφασης της ΑΕΠΠ, όπου βέβαια, προκύπτει ευχερώς (όπως θα διαπιστώσει και η Αρχή Σας) ότι, κρίθηκε έτερο νομικό ζήτημα από εκείνο που προέκυψε στο τελευταίο στάδιο του διαγωνισμού. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι, η Επιτροπή Διαγωνισμού έλαβε υπόψη της και αξιολόγησε θετικά την υπό ημερομηνία 23-10-2017 αυτοτελή δήλωση της εταιρείας «...», και βάσει αυτής της δήλωσης, η τελευταία επέτυχε την πρόκρισή της στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού. Ελλειπούσης της ανωτέρω δηλώσεως η προσφεύγουσα εταιρεία θα είχε αποκλεισθεί ήδη από το στάδιο των προσφορών, καθόσον οι απαιτήσεις των εργασιών για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της ασφάλειας του προσωπικού, και φυσικά σύμφωνα πάντοτε με τα διδάγματα της πείρας, είναι τέτοιας φύσεως (κρίνοντας από άλλες παρόμοιες περιπτώσεις προμηθειών) που επιτάσσουν τη χρήση από την προσωρινή Ανάδοχο, τουλάχιστον τριών εξειδικευμένων Ηλεκτρολόγων Εγκαταστατών και όχι ενός, όπως συμβαίνει εν προκειμένω. Η προσφεύγουσα στην 11η σελίδα της υπό κρίση προσφυγής της μνημονεύει τα εξής «Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ότι σε κανένα σημείο της

Διακήρυξης δεν αναφέρεται ο ακριβής αριθμός των ατόμων που θα πρέπει να διαθέτει ο Ανάδοχος αλλά ούτε και οι ακριβείς ειδικότητες του τεχνικού του προσωπικού. Σύμφωνα δε με τη δική μας εκτίμηση, βασιζόμενοι στην εμπειρία μας, τα δύο ως άνω αναφερόμενα άτομα με τις αντίστοιχές τους ειδικότητες είναι απολύτως ικανά να φέρουν εις πέρας το τεχνικό αντικείμενο της σύμβασης και να την ολοκληρώσουν με επιτυχία.». Η κρίση αυτή της προσφεύγουσας είναι παντελώς αυθαίρετη και αβάσιμη, δεδομένου ότι, η εκτίμηση αναφορικά με την επάρκεια του αριθμού των μελών του τεχνικού προσωπικού για την ολοκλήρωση του έργου ή της προμήθειας, επαφίεται στη διακριτική κρίση της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού και όχι στην κρίση εκτίμηση του συμμετέχοντος. Εν προκειμένω, βάσει των διδαγμάτων της πείρας, η Επιτροπή έκρινε ότι οι εργασίες εγκατάστασης των υπό προμήθεια συστημάτων, είναι τέτοιας φύσεως που επιτάσσουν τη χρήση, τουλάχιστον τριών εξειδικευμένων Ηλεκτρολόγων Εγκαταστατών και όχι ενός ή ακόμη και δύο. Επειδή, λαμβανομένων υπόψη όλων των παραμέτρων, υπό το πρίσμα της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, προκύπτει ότι, η προσωρινή ανάδοχος όφειλε εντός της ταχθείσας πενθήμερης προθεσμίας, να προσκομίσει μεταξύ άλλων, και τα δικαιολογητικά έγγραφα που αφορούν στο τεχνικό προσωπικό (που περιλαμβάνεται στη λίστα ειδικοτήτων που τέθηκε υπόψιν της Επιτροπής Διαγωνισμού δυνάμει της από 23-10-2017 αυτοτελούς δήλωσης) που θα απασχολούσε για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων, πράγμα που δεν έπραξε».

20. Επειδή στο άρθρο 75 του ν. 4412/2016 ορίζεται: «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές

ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. [...]4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης. Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος».

21. Επειδή στο άρθρο 79 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα

σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77. γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. [...] 2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30). Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων. 3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή

Αριθμός απόφασης: 223/2019

υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82 [...]».

22. Επειδή στο άρθρο 80 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους. [...]».

23.Επειδή στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή

διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]

24. Επειδή στο άρθρο 103 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «Πέραν των οριζόμενων στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 79 και στο άρθρο 93, ισχύουν και τα ακόλουθα: 1. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας, που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος παραδίδεται στο αρμόδιο όργανο αξιολόγησης. 2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την ως άνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς και κατ' ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες. 3. Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 είναι ψευδή ή ανακριβή, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα

της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται. 4. Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ματαιώνεται. 5. Αν από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τα άρθρα 75, 76 και 77, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και το άρθρο 75 η διαδικασία ματαιώνεται. 6. Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο και τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για τη ματαίωση της

Αριθμός απόφασης: 223/2019

διαδικασίας κατά τις παραγράφους 3, 4 ή 5 είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 . 7. Όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν, κατά τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και στις διατάξεις του παρόντος».

25. Επειδή στο άρθρο 104 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105. 2. Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες/υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν, σύμφωνα με το άρθρο 79, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση ο προσφέρων/υποψήφιος μετά την δήλωση και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οι προσφέροντες/υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή σχετικά και το αργότερο μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 80. 3. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για οπιγενείς μεταβολές κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου που επήλθαν στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 72, και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων αυτών. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72».

26. Επειδή, στο άρθρο 253 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των

Αριθμός απόφασης: 223/2019

δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων».

27. Επειδή στο άρθρο 281 του νόμου 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Οι όροι που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. Τα έγγραφα της σύμβασης, ...περιέχουν ιδίως: ...β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν, ...δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση (επί παραδείγματι τόπος αποσφράγισης), καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να συμμετέχουν στη διαδικασία, ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης, ...ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, ...ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς, ...κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (υπεύθυνες δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.), [...]».

28. Επειδή στο άρθρο 305 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής, καθώς και οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτή διαδικασία, σε κλειστή διαδικασία, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο, σε σύμπραξη καινοτομίας, σε

Αριθμός απόφασης: 223/2019

συνοπτικό διαγωνισμό ή σε απευθείας ανάθεση, μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό. Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, οι εν λόγω κανόνες περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο. 2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στα άρθρα 75 έως 77, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό, ιδιαίτερα όσον αφορά στα όρια για τις απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών. 3. Ο λόγος αποκλεισμού της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 περιλαμβάνεται πάντοτε στους κανόνες και τα κριτήρια της παραγράφου 1».

29. Επειδή στο άρθρο 308 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Προς το σκοπό εφαρμογής του άρθρου 305, αν οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, εφαρμόζονται τα άρθρα 79, 80, και 81. 2. Προς το σκοπό εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 307, εφόσον, δυνάμει του άρθρου 305, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, οι αναθέτοντες φορείς ελέγχουν, σύμφωνα με την παράγραφο 1 εάν οι άλλοι φορείς στην ικανότητα των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηριχθεί, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής ή εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, στους οποίους αναφέρονται οι αναθέτοντες φορείς, δυνάμει του άρθρου 73 και 74. Ο αναθέτων φορέας απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει ένα φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 73, τους οποίους ανέφερε ο αναθέτων φορέας. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 4 του άρθρου 73».

30. Επειδή στο άρθρο 315 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «Η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης,

αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, επιλογής συμμετεχόντων, υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης και σύμβασης, καθορισμού προθεσμιών ολοκλήρωσης του συνόλου ή των επιμέρους διαδικασιών) πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 92 έως 100, 103 και 104, αναλόγως εφαρμοζόμενα».

31. Επειδή, στην παρ. 1 του άρθρου 360 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

32. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι:

« «[...]2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα:

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οι οικονομική φορείς απαιτείται να διαθέτουν κατάλληλο τεχνικό προσωπικό για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων (υλικών) υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση Διπλωματούχου Ηλεκτρολόγου /Μηχανολόγου Μηχανικού ή αντίστοιχου Υπομηχανικού ο οποίος θα έχει την δυνατότητα υπογραφής εγκατάστασης των αναφερόμενων συστημάτων [...]

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (Β/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην

παρούσα Παράρτημα III, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τον αναθέτοντα φορέα βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ:ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ). Το ΤΕΥΔ σε επεξεργάσιμη μορφή είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (www.eaadhsy.gr) και (www.hsppa.gr).

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα-Δικαιολογητικά

Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 316 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016..[...]

Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6. οι οικονομική φορείς προσκομίζουν

α)λίστα προσωπικού ειδικοτήτων σχετικών με τις υπό εκτέλεση εργασίες εγκατάστασης των υπό προμήθεια υλικών,

β)απόδειξη σχετικής δέσμευσης για τον επιβλέποντα μηχανικό της παραγράφου 2.2.6.[....]

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) Το τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/201648, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.1. της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΤΕΥΔ το οποίο έχει αναρτηθεί, και σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου doc, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα III), β) εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 302 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 της

παρούσας διακήρυξης.

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Ο αναθέτων φορέας με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος Αριθμός απόφασης: 669/2018 32 ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από τον αναθέτων φορέας σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 310 του ν. 4412/2016,[...] θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.[...]

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης Δικαιολογητικά κατακύρωσης

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, ο αναθέτων φορέας αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.

Αριθμός απόφασης: 223/2019

4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 -2.2.8 αυτής. Τα εν λόγω δικαιολογητικά, υποβάλλονται από τον προσφέροντα («προσωρινό ανάδοχο»), ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος, σε μορφή αρχείων pdf και προσκομίζονται κατά περίπτωση από αυτόν εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής τους. Όταν υπογράφονται από τον ίδιο φέρουν ψηφιακή υπογραφή. Με την παραλαβή των ως άνω δικαιολογητικών, το σύστημα εκδίδει επιβεβαίωση της παραλαβής τους και αποστέλλει ενημερωτικό ηλεκτρονικό μήνυμα σ' αυτόν στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση. Αν μετά την ηλεκτρονική αποσφράγιση και κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι δεν έχουν προσκομισθεί ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης, μέσω του Συστήματος, ειδοποίησής του. Ο αναθέτων φορέας μπορεί αιτιολογημένα να παρατείνει την ως άνω προθεσμία κατ' ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες. Όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν. Ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν: i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Τ.Ε.Υ.Δ., είναι ψευδή ή ανακριβή, ή ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών ή iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) και 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της

Αριθμός απόφασης: 223/2019

παρούσας. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης του αναθέτοντος φορέα για μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες ο προσωρινός ανάδοχος είχε δηλώσει με το Τ.Ε.Υ.Δ., ότι πληροί, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση μετά την δήλωση και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης (οψιγενείς μεταβολές), δεν καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υποβάλλει αληθή ή ακριβή δήλωση ή δεν προσκομίσει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 -2.2.8 της παρούσας διακήρυξης, η διαδικασία ματαιώνεται. Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού την Επιτροπή του Διαγωνισμού και τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο του αναθέτοντος φορέα για τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας είτε για την κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως εκπτώτου. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών και της εισήγησης της Επιτροπής επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης.[...].».

33. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «με ποινή αποκλεισμού...», «με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί

θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

34. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions* SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions* SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

35. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

36. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης

Αριθμός απόφασης: 223/2019

Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

37. Επειδή η αρχή της τυπικότητας διέπει τη διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣτΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ.ά.) και δεν επιτρέπει να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

38. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητας των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

39. Επειδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 *ΕΔημΕργ* 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, εκδ. Θ', σελ. 776). Επομένως, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό

Αριθμός απόφασης: 223/2019

διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του.

40. Επειδή, όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, βάσει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας και της διαφάνειας που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη (ΕΑ ΣτΕ 18, 19/2011, 3703/2010, 1616, 254/2008, 318/2013 ΔΕφΑθ (ΑΣΦ)).

41. Επειδή το ΤΕΥΔ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, ιδίως επί τον σκοπό της διευκόλυνσης συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τη μείωση του χρόνου προετοιμασίας μιας προσφοράς. Ενέχει δε προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τον υποβάλλοντα οικονομικό φορέα και όσον αφορά τα εξ αυτού δηλούμενα, τα οποία θα ελεγχθούν επισταμένως κατά το στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης πριν την οριστικοποίηση της ανακήρυξής του ως αναδόχου. Όμως, αυτή η καταρχήν εμπιστοσύνη και η κατά τα ως άνω οπισθοβαρής καταρχήν διάρθρωση της ελεγκτικής διαδικασίας, δεν μπορεί να αποκλείσει τον ίδιο τον έλεγχο της αληθείας και πραγματικότητας των δηλουμένων. Σε αντίθετη περίπτωση, η διαδικασία θα κατέληγε σε παράλογα αποτελέσματα, επιτρέποντας τη συμμετοχή στα περαιτέρω στάδια έως και την προσωρινή κατακύρωση σε φορείς που είτε ψεύδονται με την προσφορά τους είτε είναι προδήλως μη ικανοί να την υλοποιήσουν είτε η προσφορά τους είναι εν τέλει μη νόμιμη και ως εκ τούτου δεν θα είναι σε θέση και δεν θα επιτραπεί να αναλάβουν τη σύμβαση, άρα και να οριστικοποιηθεί η τυχόν κατακύρωση σε αυτούς (ΑΕΠΠ 96/2017).

42. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο 2.2.9.2.Α της διακήρυξης το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό κρίνεται και κατά το στάδιο υποβολής των

προσφορών και κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Περαιτέρω, από τη συνδυαστική εφαρμογή των όρων 2.2.9.1, 2.4.3.1 και 3.2. της διακήρυξης συνάγεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να προσκομίσουν ως δικαιολογητικό συμμετοχής, προς προκαταρκτική απόδειξη ότι πληρούν το κριτήριο επιλογής του όρου 2.2.6 της διακήρυξης περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, μόνον το ΤΕΥΔ και την εγγύηση συμμετοχής, τα δε αποδεικτικά μέσα για την πλήρωση του εν λόγω κριτηρίου προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο ως δικαιολογητικά κατακύρωσης.

43. Επειδή περαιτέρω, με τον όρο 2.2.6 της διακήρυξης θεσπίζεται ως κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας η διάθεση από τον συμμετέχοντα οικονομικό φορέα τεχνικού προσωπικού κατάλληλου για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων. Ως αποδεικτικό μέσο της πλήρωσης του εν λόγω κριτηρίου προβλέπεται στον όρο 2.2.9.2 Β4 της διακήρυξης η προσκόμιση από τον προσωρινό ανάδοχο με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης λίστας προσωπικού ειδικοτήτων σχετικών με τις υπό εκτέλεση εργασίες εγκατάστασης των υπό προμήθεια υλικών, καθώς και απόδειξη δέσμευσης για τον επιβλέποντα μηχανικό. Επομένως, ουδόλως προβλέπεται στη διακήρυξη συγκεκριμένος αριθμός μελών τεχνικού προσωπικού που πρέπει να διαθέτει ο διαγωνιζόμενος προκειμένου να πληροί το εν λόγω κριτήριο επιλογής.

44. Επειδή, από την επισκόπηση του φακέλου του διαγωνισμού προκύπτει ότι ο προσφεύγων δήλωσε προαποδεικτικώς στο ΤΕΥΔ ότι πληροί το κριτήριο επιλογής του όρου 2.2.6 της διακήρυξης. Θα πρέπει δε να επισημανθεί ότι το διαμορφωθέν από τον αναθέτοντα φορέα ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνει ειδικό πεδίο για τη δήλωση του τεχνικού προσωπικού που θα απασχολήσει ο διαγωνιζόμενος για την εκτέλεση των εργασιών εγκατάστασης και, ως εκ τούτου, στο υποβληθέν από τον προσφεύγοντα ΤΕΥΔ δεν δηλώνονται ούτε τα άτομα που θα απασχοληθούν σε αυτές τις εργασίες, ούτε οι ειδικότητες αυτών. Περαιτέρω, ο προσφεύγων υπέβαλε με την προσφορά του, μεταξύ άλλων, και την από 23.10.2017 δήλωση ειδικοτήτων στην οποία περιλαμβάνεται πίνακας με τα ονόματα των κ.κ. ....και αναγράφεται η ειδικότητα τους, έκαστος ως Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάτης. Ωστόσο,

Αριθμός απόφασης: 223/2019

δεδομένου ότι η εν λόγω δήλωση προβλέπεται ως δικαιολογητικό κατακύρωσης, υποβλήθηκε εκ του περισσού κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών. Παρά ταύτα, και όπως έχει ήδη εκτεθεί υπό σκέψη 41, βασίμως ο αναθέτων φορέας αναφέρει στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι έλαβε υπόψη του την από 23.10.2017 δήλωση ειδικοτήτων προκειμένου να ελέγξει αν ο προσφεύγων πληροί, κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών, το κριτήριο επιλογής του όρου 2.2.6 της διακήρυξης, ήτοι ότι διαθέτει τεχνικό προσωπικό κατάλληλο για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων.

45. Επειδή, κατόπιν πρόσκλησης υποβολής των προβλεπόμενων στον όρο 2.2.9.2 της διακήρυξης δικαιολογητικών κατακύρωσης, ο προσφεύγων ανήρτησε την 12.11.2018 στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού τα ακόλουθα έγγραφα : α) άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του ηλεκτρολόγου μηχανικού κ. ..., β) άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του ηλεκτρολόγου μηχανικού κ...., γ) βιογραφικό σημείωμα του επιβλέποντος μηχανικού κ. ... που είναι και ομόρρυθμος εταίρος του προσφεύγοντος και υπεύθυνη δήλωσή του περί ανάληψης υποχρέωσης επίβλεψης του έργου. Συνεπώς, εκ των ανωτέρω εγγράφων συνάγεται ότι ο προσφεύγων δηλώνει κατά το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης ως προσωπικό δυο ηλεκτρολόγους μηχανικούς, ο ένας εκ των οποίων θα είναι και ο επιβλέπων μηχανικός, ενώ δεν αναφέρονται πλέον ως μέλη του τεχνικού προσωπικού οι κ.κ. .... που είχαν δηλωθεί κατά το στάδιο υποβολής προσφορών. Ως εκ τούτου έχει επέλθει μεταβολή ως προς το προσωπικό που θα απασχολήσει ο προσωρινός ανάδοχος για την εκτέλεση των εργασιών εγκατάστασης των υπό προμήθεια συστημάτων μεταξύ του δηλωθέντος κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς και κατά το στάδιο προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

46. Επειδή, εκ του όρου 2.2.9.2 της διακήρυξης συνάγεται ότι ο αναθέτων φορέας κατά το στάδιο δικαιολογητικών κατακύρωσης οφείλει να ελέγξει εάν ο προσωρινός ανάδοχος, εξακολουθεί να πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής του όρου 2.2.6 της διακήρυξης, ήτοι ότι ο προσωρινός ανάδοχος διαθέτει τεχνικό προσωπικό κατάλληλο για την

Αριθμός απόφασης: 223/2019

εκτέλεση των εργασιών εγκατάστασης των συστημάτων. Εφόσον δε παρίσταται μεταβολή μεταξύ των δηλωθέντων στο ΤΕΥΔ και των δικαιολογητικών κατακύρωσης που υποβλήθηκαν στη συνέχεια, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 104 του ν. 4412/2016.

47. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, με το υποβληθέν ΤΕΥΔ ο προσφεύγων δηλώνει ότι πληροί το κριτήριο επιλογής του όρου 2.2.6 της διακήρυξης και κατά το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης προσκομίζει δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι διαθέτει τεχνικό προσωπικό κατάλληλο για την εκτέλεση των εργασιών εγκατάστασης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του όρου 2.2.6 της διακήρυξης. Επομένως, και όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων δεν έχει επέλθει μεταβολή των προϋποθέσεων συμμετοχής που έχουν δηλωθεί στο ΤΕΥΔ. Ως εκ τούτου, εσφαλμένως ο αναθέτων φορέας με την προσβαλλόμενη απόφαση την κήρυξη του προσφεύγοντος έκπτωτου διότι όφειλε να προσκομίσει και τα δικαιολογητικά έγγραφα που αφορούν στο τεχνικό προσωπικό που περιλαμβάνεται στην από 23.10.2017 λίστα ειδικοτήτων, ήτοι για τους κ.κ.....

48. Επειδή, περαιτέρω, ο αναθέτων φορέας στην προσβαλλόμενη απόφαση αλλά και στις απόψεις του αναφέρει ότι, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης οι εργασίες για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων είναι τέτοιας φύσης που απαιτεί οπωσδήποτε τη χρήση από τον προσωρινό ανάδοχο τριών τουλάχιστον εξειδικευμένων ηλεκτρολόγων εγκαταστατών και όχι ενός.

49. Επειδή, όπως έχει ήδη ανωτέρω επισημανθεί, ουδόλως προκύπτει εκ των όρων της διακήρυξης ότι απαιτείται συγκεκριμένος αριθμός ατόμων που πρέπει να διαθέτει ο ανάδοχος ως προσωπικό για την εκτέλεση των εργασιών εγκατάστασης. Επομένως, και σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 39, η ερμηνεία του όρου 2.2.6 της διακήρυξης από τον αναθέτοντα φορέα περί απαίτησης τριών τουλάχιστον εξειδικευμένων ηλεκτρολόγων εγκαταστατών, μη ερειδόμενη επί του γράμματος της διακήρυξης, δεν μπορεί να οδηγήσει σε μη αποδοχή των υποβληθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσφεύγοντος. Σημειωτέον, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, με την προγενέστερη υπ' αριθμ. 72/2018 απόφαση του

Αριθμός απόφασης: 223/2019

αναθέτοντος φορέα αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού στην εταιρεία ... μολονότι από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά κατακύρωσης της εν λόγω εταιρείας συνάγεται ότι διέθετε ένα ηλεκτρολόγο εγκαταστάτη και όχι τρεις για την εκτέλεση του έργου. Επομένως, με την προαναφερθείσα απόφαση, η οποία τελικά ακυρώθηκε από την ΑΕΠΠ για έτερους λόγους, ο αναθέτων φορέας έκρινε ότι πληρούται η απαίτηση του όρου 2.2.6 της διακήρυξης από διαγωνιζόμενο που απασχολεί ως προσωπικό ένα μόνον ηλεκτρολόγο εγκαταστάτη.

50. Επειδή, επί τη βάσει των προαναφερθέντων, μη νομίμως ο αναθέτων φορέας αποφάσισε με την προσβαλλόμενη την κήρυξη του προσφεύγοντος ως έκπτωτου και, επομένως, ο μοναδικός λόγος της προσφυγής πρέπει να κριθεί ως βάσιμος.

51. Επειδή γίνεται δεκτή εν όλω η εισήγηση.

52. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

53. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 του ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 181/21.12.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ... κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ποσού εξακοσίων (600) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2019 και εκδόθηκε την 1η Μαρτίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΡΗΣ